ग्राहकको तलाशमा फर्कर गयो।

पत्थरको सिढीमा बसेर समुद्रको तलमा गोडा भारें। एक दिनभिरमें कवो परिवर्तन मना कि आफ्नो रोगको सङ्गीणं स्वार्थको सीपीबाट फेरि त्यसिभव पस्न नसबने भएर बाहिर निस्किएँ। चल्ला अब फुल खेल्न फेरि पस्न सबतैन। दिउँसो दश बजेतिर यस महानगरीमा पसेको थिएँ। अहिले राति बाह बजे मलाई लाग्यो—म अब यहाँ दश बजे पुग्ने मानिस होइन। क्यान्सरको टाटा अस्पतालको मेरो डाक्टरले परीक्षा गरिसकेर हात धुँदा 'चः चः' गरेर मुन्टो हल्लाएको थियो। बेलुका खाने टेबलमा मार्गरेट र डेविडका कुरा सुनेको थिएँ र लगतै एउटा दलालको फसफसे आग्रहको क्षणिक अनुभव भएको थियो। त्यित त हो नि आज दिनभिर ममाथि घटेका घटनाहरू। हो, यस महानगरीको जनारण्यको कोलाहल अविराम गतिले निजकैको जल प्रपातजस्तो मेरो कानमा परिरहेको थियो—स्टेजको पृष्ठपटजस्तो।

बम्बईपट्टि पिठमं फर्काएर-पश्चिमितरको महाअन्धकारितर चिहाएर बसिरहे केहीबेर । रावि र समुद्र एकाकार भएका थिए बाक्लो कालो अविच्छिन्न अभिन्न एकतामा अवलीन भएर । तटमा पानीको असङ्ख्य हत्केला पृथ्वीलाई थपथपाइरहेका थिए-स्त नानी, स्त । आमोद-विहारका लागि बनेका इँगाहरूका ऋम जस्ता हल्लिरहेका थिए । देवे हातपृष्टि केही टाढा एउटा विशाल राजप्रासादजस्तो विदेशी याठी जहाज हजारौँ बत्तीले जगमगाइ-रहेको थियो । शायद समद्र यात्राका लागि तत्पर होला । तर अहिले चहल-पहल छैन । यस राविको क्षणमा एउटाले अर्कोलाई बिर्सिसकेको हुन्छ । म माठ पत्थरको सिदीमा बसेर सबै वस्तुलाई बिर्सेर हेरिरहेको छु-दर्शक भएर। आज मेरा आँखा जागरूक भएका छन्। गेट वे अफु इण्डियाको छाया तल एउटा मराठी जोडा-तरुण युवा र युवती निश्वासित आलिइनमा यसरी अकडिएका छन् मानौ तिनीहरू निर्जीव मूर्ति हुन्, गाडिएका कुनै ठूलो रोदनद्वारा मिध्नको भावनालाई परिलक्षित गर्दै । उसको 'च्म्बन' आज प्राणवान भएको छ गेट वे अफ इण्डिया तल । एउटा अर्को जोडा पनि आउँछ । नारीको ढलमलाउँदो गोडालाई प्रवको कटि आलि इनले ढल्न दिएको छैन । हाबामा उसको ग्लाफी सारी फरफराउंछ।कहाँबाट हो एउटा नृत्य-सङ्गीतको मध्रो ध्वनि तरिङ्गत हुँदै त्यहाँ पुग्छ । गेट वे अफ़ इण्डियाको त्यो सानो दृश्य अन्धकारको बृहत् स्टेजमा लाइटको तीखो फोकसमा पर्छ । मलाई भने लाग्छ-आज के भइरहेछ मलाई ? करुणाले मात म किन नियुक्क हुँदैछु । मेरो समुद्रमा लवेको गोडा किन छुन पुरछ-पानी पानी भएर-अफ्रिकाको पूर्वी तटमा ? म किन यहदीहरूको यातनाले कांतर हन्छ ? किन अरबमा असङ्ख्य नागरिकहरूको बिचल्लीले व्यग्र ? किन डेविडले मलाई पगाल्छ ? किन मागरिटले मोहित ? भन्छ-भगवान् पुनाकी यहदीको आज रात खाली नजावस् । लेवनानकी उदर नर्तकीले ग्राहक-शून्य हुन नपरोस् । मराठी जोडी अन्त्यसम्म चुम्बनमा आबद्ध भइरहन् । त्यस नारीको रातो सारी हावामा हिल्लरहोस् र उसको मद-किम्पत गोडाका लागि त्यस पुरुषको सहाराको पाखरा उसको कम्मरमा बेरिएर रहिरहोस पछिसम्म-पछिसम्म ।

होटलमा फर्केर आउँदा बिहान हुन ऑटेको थियो । तिकयामा के टाउको राखेको थिएँ कि धाकेको बालकजस्तो भसुरक निदाएछ ।